

Uvod

"Namjerno korištenje fizičke sile ili nasilja protiv sebe, druge osobe ili protiv društva koje rezultira ili ima velike šanse da rezultira nanošenjem povreda, psihičke štete, suzbijanjem razvoja ili smrću."

[Definicija nasilja po WHO (Svjetska zdravstvena organizacija)
World report on violence and health, Genf 2002, S. 5]

U Studiji koja je pred Vama predstavljeni su rezultati istraživanja i rada na problematici nasilničkog kriminaliteta u Bosni i Hercegovini, koje se odnosi na definisanje pojma nasilničkog kriminaliteta, pregled historijskog razvoja kriminološke misli uopšte o kriminalitetu, analiziranje rasprostranjenosti nasilničkog kriminaliteta na području BiH (i šire), zatim objašnjenje pojavnih oblika nasilničkog kriminaliteta te pregled faktora koji utiču na delikte nasilja kao i svjesnost javnosti o ovom problemu.

Smatra se da je nasilje očigledno kada se pojavljuje u formi direktnog fizičkog nasilja, kada jedan čovjek povrjeđuje ili ubija nekog drugog. Međutim, još je Karl Marks u svojoj Diskusiji o pojmu "nasilje" ukazao na to da se nasilje može ukorijeniti i u društvenim strukturama i odnosima, te da manifestirano ili latentno putem državnog i društvenog poretka prodire u političke i socijalne odnose.

Pitanje uzroka i uslova kriminalnog ponašanja zauzima centralno mjesto u kriminologiji i može se reći da je kriminalna etiologija danas u svijetu veoma njegovan dio kriminologije, jer se empirijska istraživanja najčešće preduzimaju u toj oblasti. Ona zapravo treba da odgovori na pitanje kako dolazi do kriminaliteta kao pojedinačnog ponašanja i kao masovne pojave u jednom društvu, kako se formira ličnost delinkventa i koji objektivni i subjektivni faktori izazivaju to ponašanje, što možemo primijeniti i na dio nasilničkog kriminaliteta što je ujedno i predmet istraživanja ovog rada.

Među izvršiocima krivičnih djela postoji i jedan broj psihički poremećenih lica (najčešće psihopata) pri čijem se proučavanju i ispitivanju koristimo saznanjima sudske psihopatologije. Predmet sudske psihopatologije je proučavanje duševnih stanja a posebno belesno duševnih stanja izvršilaca krivičnih djela koja stoje u vezi sa izvršenjem nekih krivičnih djela. Sudska psihopatologija doprinosi pravilnom razumijevanju i objašnjenju pojedinih krivičnih djela, a njenim rezultatima se koristi i kriminologija prilikom izučavanja krivičnih djela izvršenih od strane psihički poremećenih ozvršilaca.

U ovom radu će takođe biti objašnjeni i neki oblici psihičkih poremećaja koji mogu dovesti do izvršenja krivičnih djela, kao što su npr. psihopatije.